

Rozhovor s Evou Vášovou, vězeňskou psycholožkou, autorkou [Psychologického podcastu](#), odbornicí na parafilní poruchy.

Jaký je rozdíl mezi parafilii a parafilní poruchou?

Parafilie značí neobvyklou sexuální preferenci. Tyto preference mohou zahrnovat objekty nebo aktivity, které jsou mimo tradiční sexuální normy (fetišé, děti, ...). Podstatou je, že jsou objekty nebo aktivity upřednostněny před běžným stykem nebo vztahem s partnerem. Například u fetišé na latex pokud nejsme schopni uspokojení, pokud nejsme s materiálem v kontaktu. Důležité je, že samotné parafilie nejsou automaticky považovány za psychické poruchy nebo za něco, co by vyžadovalo léčbu, pokud jedinci nezpůsobují utrpení nebo škodu sobě nebo ostatním. Parafilie je nezbytnou, ale ne postačující podmínkou pro parafilní poruchu. Sama o sobě automaticky nevyžaduje práci s odborníkem, tedy nejde ve skutečnosti o „diagnózu“ ve smyslu duševního onemocnění.

Příklad: Pedofilně orientovaná osoba ví, že preferuje děti, ale i tak navazuje vztahy pouze s dospělými osobami, nepřekračuje zákon, neuchovává ani nekonzumuje materiály zneužívající děti a je se svojí parafilii smířený.

Parafilní porucha je termín, který se používá ve chvíli, kdy právě přítomná parafilie způsobuje distress nositeli poruchy nebo někomu druhému. Kdy způsobuje významné osobní utrpení, zhoršení sociálního, pracovního či jiného důležitého fungování, nebo když sexuální zájem nebo chování zahrnuje nesouhlasné praktiky. Nebo osoby, které nejsou schopny dát informovaný souhlas (například v případě pedofilie). Parafilní porucha vyžaduje práci s odborníkem s cílem klinickou cílem buď zmírnit utrpení jedince nebo snížit riziko škodlivého chování.

Příklad: Pedofilní osoba překračuje zákon, kontaktuje nezletilé osoby za účelem navázání intimního vztahu. Zároveň se za svoje chování stydí, sama není smířena se svojí preferencí a hrozí jí riziko sebevraždy.

Může si člověk za parafilii sám?

Nemůže. S parafilii se už rodíme. Výchova může mít vliv na to, jakým způsobem se s ní vyrovnáme a jak s tím naložíme. Projekt Parafilik používá motto "Nemůžete za své pocity, můžete za své činy.". Tím je myšleno, že naše preference, fantazie i myšlenky jsou v pořádku. Ale nesmíme překračovat zákon, dostávat sebe nebo druhé osoby do rizikových nebo nebezpečných situací.

Seriál Metoda Markovič: Hojer vyvolává otázku, jak se např. může léčit sadismus?

V případě sadismu se jedná o uspokojení ve chvíli, kdy jsme dominantní a máme převahu nad druhou osobou, které můžeme způsobovat i bolest. Asi bych zde zmínila rozdíl mezi sadismem, kdy se jedná o aktivity souhlasné a dobrovolné. Sadismus v kontextu BDSM (Bondage and Discipline, Dominance and Submission, Sadism and Masochism) stojí na souhlasných sexuálních aktivitách nebo hrátkách, kdy jedna strana (sadista) získává potěšení nebo uspokojení z aplikace bolesti, kontroly nebo dominance nad souhlasným partnerem (masochista). Nicméně je zde dopředu domluvené slovo, které když se vysloví, tak to znamená zastavení aktivity. Tedy respektuje se to, že obě strany souhlasí s tím, co probíhá. Sadismus v této podobě není nutné nijak léčit, když se jedná o souhlasné aktivity dospělých jedinců.

Naproti tomu Agresivní sadismus se vztahuje k chování nebo aktivitám, při kterých jedinec získává sexuální uspokojení nebo potěšení z fyzického nebo psychického způsobení bolesti, utrpení nebo ponižování jiné osoby bez jejího souhlasu. Často jde i o záměr vyvolat v druhém strach. Tady je klíčovým aspektem absence souhlasu ze strany oběti. Chování je nevyžádané a často spojeno s násilím, manipulací nebo využíváním. Agresivní sadismus může mít vážné negativní psychologické i fyzické dopady na oběti, včetně traumatu, strachu, ztráty důvěry a dalších psychických problémů. Takové chování je nezákonné a může být klasifikováno jako trestný čin. Léčba v rámci primární prevence spočívá v získávání náhledu na parafilní poruchu (uvědomit si ji, pozn. Redakce). Dál ve snaze rozpoznávat a regulovat rizika, ale také snaha o zajištění tzv. protektivních (ochranných – poznámka redakce) faktorů. Tedy těch, které nám pomáhají vyhnout se rizikům a upevnit zdravé strategie zvládání. Někdy je potřeba nasadit i léčbu medikací (sexuologická, psychiatrická). V některých případech se volí jako forma léčby kastrace. U některých osob dokonce dochází k nařízené ochranné léčbě. To je povinnost léčby, kterou stanoví soud. Je možné ji podstupovat ambulantně (dochází se pravidelně k lékaři), ústavní formou (hospitalizace i několika let). Je možné do léčby nastoupit i v průběhu výkonu trestu odnětí svobody.

(Jedná se o naprosté výjimky: Častější je patologická sexuální agresivita, pachatelé znásilnění jsou z 75% deliktů, *zdraví* muž bez jakýchkoliv odchylek. – pozn redakce)

Jak se léčí např. pedofilové?

Pedofilie samu o sobě vyléčit nelze. Při práci s pedofilně orientovanými osobami je cílem je zabránit páchání sexuálního zneužívání dětí, snížit riziko recidivy a řešit psychické, sociální a sexuální problémy jedince. Může jít o podpůrné skupiny, individuální psychoterapii i volbu medikace pro snížení libida. Způsob práce s těmito lidmi je individuální. V terapii je potřeba se zaměřit na rizikové situace i na získávání náhledu. Dál je podstatná psychoedukace. Tedy důsledné informování o tom, kde jsou hranice, za které není možné jít.

Pozn. Redakce, lidé, kteří sexuálně napadají děti, často ani pedofilní nejsou, jejich oběti jsou zástupné, např. si netroufnou na ženu, tak zmanipulují k sexuální aktivitě 11leté dítě. (hebefilici – Kdo chytá v síti).

S jakými doprovodnými jevy (např. pocit převahy apod.) souvisí deviace známá jako tušerství?

O tušerství mluvíme ve chvíli, kdy jedinec získává sexuální uspokojení třením svého těla a osahávání intimních míst anonymní osoby, obvykle ve veřejných prostorech. Jde o MHD, různé akce, kde je více lidí, tlačenice apod. Tušerství většinou preferují osoby, kterým se nedaří navázat kontakt nebo o něj nestojí. Pro tušerské chování je charakteristický pocit velkého nutkání. Často bývá spojený s voyeurismem (opakovaná nebo přetrvávající tendence sledovat osoby při sexuálním nebo intimním chování, aniž o tom pozorovaný objekt ví).

Jak probíhá pomoc v rámci projektu Parafilik? Kdybych se do něj chtěl/a přihlásit, co mě čeká? Musím udávat své jméno?

Projekt Parafilik poskytuje komplexní pomoc lidem, kteří se potýkají s neobvyklými sexuálními preferencemi (parafilie). Mohou se tam obrátit lidé i ve chvíli, kdy je znepokojuje sexualita jejich blízkých. Cílem je nabídnout podporu a strategie pro zvládání sexuálních tužeb a impulsů, které by mohly vést k nevhodnému nebo nelegálnímu chování. Pokud byste se chtěl/a do projektu Parafilik přihlásit, můžete očekávat následující formy pomoci:

Anonymní online odborné poradenství: Projekt poskytuje možnost konzultovat své problémy a otázky týkající se sexuálního nastavení anonymně online. Můžete získat rady a podporu od odborníků, kteří jsou zkušení v oblasti parafilií a problematického sexuálního chování.

Krátkodobá odborná pomoc pro krizové situace: Pokud čelíte akutní krizi spojené s vaším sexuálním nastavením, projekt Parafilik nabízí krátkodobou odbornou pomoc. Pomoc je zaměřena na řešení bezprostředních problémů a nabízí strategie, jak se vypořádat s aktuálními výzvami.

Dlouhodobější specializovaná terapeutická spolupráce: Pro ty, kteří potřebují intenzivnější podporu, projekt nabízí možnost dlouhodobější terapeutické spolupráce. Terapie je zaměřena na hledání cest ke kvalitnějšímu životu, dlouhodobému zvládání sexuální orientace bez ohrožení sebe nebo ostatních a poskytování dovedností pro kontrolu nad pocity, představami a chováním. Terapie probíhá formou pravidelných skupinových či individuálních setkání, v případě potřeby je možno zařadit i partnerskou terapii. Běžná délka spolupráce je 1–1,5 roku a probíhá s týdenní nebo dvoutýdenní frekvencí.

Všechny služby jsou poskytovány anonymně a bezplatně. Anonymita znamená, že pro využití služeb není nutné udávat své skutečné jméno ani žádné osobní údaje, které by vás jednoznačně identifikovaly. Důraz je kladen na důvěrnost a bezpečí účastníků programu. To umožňuje účastníkům vyhledat pomoc bez obav z odhalení identity nebo stigmatizace.

Ukázka z knihy: [Kdo chytá v síti \(Marika Pecháčková\), rozhovor s Martinem Mertlem \(Meluzín\)](#), který byl odsouzena za znásilňování a zneužívání chlapců ve skautském oddíle. Vytvořil metodu, kterou chlapce nutil k sexuální aktivitě. Pod falešnou identitou dospívající dívky z nich lákal fotografie, na kterých byli chlapci nazí, a pak je vydíral, že fotky zveřejní, pokud nenatočí film s pornografickým obsahem. Chlapci věřili svým oddílovým vedoucím

(Meluzínovi a Piškotovi) a svěřili se jim. Ti jim nabídli pomoc s natáčením pornografického filmu.

Co byste vzkázal lidem, kteří zneužívají sítě, jako jste to dělal vy?

Ať se nebojí řešit to se sexuology, oni nám chtějí pomoci a ne nás soudit. Oznamovací povinnost mají jenom v případě, když se dozvědí o znásilnění nebo vraždě. Když se dozvědí o tom, že někdo sbírá fotky, nemusejí to hlásit. Nezavírají nás okamžitě někde do ústavů jenom proto, že si myslí, že můžeme někoho znásilnit, ale když se naopak někdo chce nechat zavřít, může si o to požádat. Dobré jsou i skupinové terapie, kde se scházejí lidi se stejnými problémy a nikdo na nikoho neukazuje prstem. Když je touha moc velká, dá se to řešit snižováním testosteronu, léky, které hraří pojišťovna. Důležité je každopádně všechny své plány a touhy udržet v rovině fantazie. Protože jakmile dojde k něčemu reálnému, tak pak žijete s vědomím, že jste někomu ublížil, že jste někoho ponížil, on má potom problémy a neví kudy kam, tlouče hlavou do zdi. Číst všechny ty výpovědi, vědět, že jsem ublí-

"Mám to jinak. A chci vědět, jestli jsou moje představy a chování OK." Nedokážu si poradit se sexualitou někoho blízkého?

Zde odkazy:

Projekt: <https://parafilik.cz/>

Online poradna: <https://parafilik.cz/poradna/>

Potřebujete dostupné informace o jednotlivých parafilích?

Informace o parafilích: <https://parafilik.cz/info/caste-otazky/>

[Moje sexualita je](#)

[ok, ale stejně mě zajímá pár informací:](#)